

DataQuint
GIS SOFTWARE

Eenmalige inwinning, meervoudig gebruik BGT gaat zorgen voor plenair gemuteerde gegevens en actuele kaarten

Voor beheerders staat een belangrijke standaardisering voor de deur: BGT, ofwel de Basisregistratie Grootchalige Topografie. Per 2016 geldt deze standaardisatie als wettelijk verplichte basisregistratie die in Nederland gebruikt gaat worden. Jan-Peter Reumerman, die in 2003 samen met zijn compagnon Michel Spek het bedrijf DataQuint oprichtte (leverancier van inspectie- en analysesoftware GeoVisia), legt uit wat deze eis zal doen veranderen binnen de beheerafdelingen van gemeenten.

Auteur: Santi Raats

Per 1 januari 2016 verwacht de landelijke overheid (Ministerie van Infrastructuur en Milieu) dat bronhouders zoals Rijkswaterstaat, provincies, waterschappen, gemeenten en organisaties zoals ProRail, Ministerie van Defensie, Ministerie van EL&I en woningbouwverenigingen overgeschakeld zijn op de standaard-BGT. De BGT is de kern van het informatie-uitwisselingmodel, genaamd 'Informatiemodel Geografie' (IMGeo). Per 1 januari 2016 zijn de landsdekkende, topografische objecten klaar voor gebruik. Gebruikers van de toekomstige BGT-kaarten kunnen al aan de slag met het overzetten van hun gegevens, want de IMGeo-versie 2.1 is in december 2012 verschenen.

De BGT wordt dé gedetailleerde, grootschalige basiskaart (digitale kaart) van heel Nederland, waarin op een eenduidige manier de ligging van alle fysieke objecten zoals gebouwen, wegen, water, spoorlijnen en (landbouw)terreinen is geregistreerd. De BGT is de objectgerichte opvolger van de GBKN (Grootchalige Basiskaart

Nederland). Een aantal bestaande initiatieven, zoals de GBKN gaat op in de BGT. IMGeo zorgt ervoor dat degene die de optionele informatie wil beheren en/of uitwisselen, dit volgens een landelijke standaard kan doen. IMGeo biedt ook voor 3D-uitwisseling van grootschalige topografie een optionele standaard en baseert zich hiervoor op de internationale standaard CityGML. Geonovum, de stichting voor geo-informatie, beheert het IMGeo in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu.

Consequenties

Reumerman legt uit wat de BGT inhoudt: 'De slogan voor de BGT luidt: "Eenmalige inwinning, meervoudig gebruik". Het uitwisselformaat IMGeo verlangt ten eerste dat alle objecten, zoals een parkeervak, gazonstrook, lantaarnpaal, boom of speeltoestel, op de kaart een uniforme definitie krijgen. Dit kun je zien als het opstellen van een woordenboek. Ten tweede moeten deze objecten kloppend in kaart gebracht worden: objecten mogen niet overlappen en moeten tot

op centimeterniveau nauwkeurig ingemeten en ingetekend zijn. Voor punten (bijvoorbeeld bomen) geldt niet een nauwkeurigheid tot op de centimeter, maar een nauwkeurigheid van ongeveer zes decimeter. Ten derde moet het werkproces van databeheer bij gemeenten veranderen: de afdeling GEO, die bij de meeste overheden al bestaat, wordt het centrale punt dat de geometrie gaat beheren en neemt daarmee enkele taken over van de verschillende beheerafdelingen.'

Uitdagingen

Veel overheden en organisaties zullen hun objecten moeten herbenoemen naar het 'standaardwoordenboek' van de BGT. Een grote uitdaging is dat alle kaarten nauwkeurig kloppend en compleet moeten zijn. Overheden en organisaties zullen veelal opnieuw moeten inmeten om tot kloppende kaarten te komen, waarin bovendien geen overlap bestaat. Daarnaast speelt communicatie tussen alle verschillende bronhouders een belangrijke rol.

Volgens Reurmerman zullen de beheerders straks afhankelijk zijn van een Geo-afdeling voor de locaties van alle objecten. Deze objecten kunnen buiten worden ingemeten of worden binnen ingetekend aan de hand van nauwkeurige luchtfoto's of 3D-scans. Dit intekenen gebeurt dan veelal in het buitenland. Jan-Peter geeft aan dat beheerders echter een actieve rol hebben in het aanleveren van wijzigingen in de geometrie. 'Met GeoVisia kunnen de beheerder en inspecteur direct door middel van een mutatiesignaal naar Geo aangeven wat de locaties en gegevens van nieuwe of gewijzigde objecten zijn. De BGT kan dus zorgen voor synergie tussen de verschillende afdelingen.'

'Afdeling Geo beheert voortaan de data van de locatie'

Maar de grootste hobbel op de weg zit 'm niet zozeer in uniforme naamgeving en nauwkeurige kaarten, schudt Reurmerman zijn hoofd. Hij weet: 'Voor de organisatie moet aangepast worden. Met name bij grotere organisaties zoals bij overheden zit daarin veel tijd.'

Hij legt verder uit: 'Beheerders moeten een stuk van hun autonomie inleveren. Zij tekenen nu nog zelf nieuwe objecten in of prikken zelf de punten waar bomen staan of komen te staan. Met de BGT zal de afdeling Geo de geometrie beheren. Zij worden de 'baas' van de locatie en tekenen objecten in of wijzigen deze naar aanleiding van de input die zij krijgen van de verschillende afdelingen om zich heen. Naast de geometrie is de Geo-afdeling ook verantwoordelijk voor het bijhouden van enkele administratieve gegevens van objecten.'

Voordeel BGT

Het voordeel van de BGT door deze centralisatie van databeheer is groot. Er gaat heel veel geld om in het vervaardigen van alle verschillende kaarten en in het gebruik daarvan. Binnen de BGT zijn verschillende kaarten van de gemeente samengevoegd tot één kaart. Ook worden veel kaarten in principe niet langer meer gemuteerd door verschillende mensen op verschillende afdelingen. Indien een (geografische) mutatie plaatsvindt, wordt deze doorgevoerd in alle systemen. Nu moet bijvoorbeeld een boombeheerder of -inspecteur nog zelf bomen intekenen bij het (laten) uitvoeren van een VTA. In de nieuwe situ-

atie worden alle kaarten kloppend aangeleverd vanuit Geo en hoeft de beheerder alleen nog te signaleren. Deze complete kaarten zijn openbaar en gaan voorts ook naar de burgers. Zij kunnen de BGT-kaart downloaden. 'In de toekomst zullen er bedrijven opstaan om geld te gaan verdienen met het makkelijker toegankelijk maken en het gebruiken van data,' voorspelt Reurmerman, alhoewel er ook initiatieven hun waarde zullen gaan verliezen. Reurmerman: 'De meeste beheerders zullen in het begin wellicht moeten wennen aan de afhankelijkheid van andere afdelingen, maar zullen uiteindelijk weinig moeite hebben met overstappen en de BGT verwelkomen als de "nieuwe Grootchalige Basiskaart Nederland".'

Lang wachten

Nadeel kan zijn dat een beheerder langer moet wachten voordat de afdeling Geo een voorstel tot datawijziging heeft doorgevoerd dan wanneer hij het zelf even snel had ingetekend. Reurmerman: 'De afdeling Geo kan feitelijk met een druk op de knop het voorstel goedkeuren, maar zal bij een verandering eerst buiten moeten gaan kijken of op een andere wijze de coördinaten moeten checken. Dat kan weken duren, afhankelijk van de afspraken die zijn gemaakt.'

Dat willen beheerders natuurlijk niet! Hoe wordt dat probleem ondervangen? 'Beheerders behouden de mogelijkheid om gebruik te maken van zogeheten "schetsobjecten". Hierin zijn alle mutaties zichtbaar die zij willen doen, maar die bij Geo nog in de wacht staan. Ook anderen kunnen in deze schetsobjecten zien wat de plannen zijn van de beheerder. Wel moet de beheerder dan nog even afwachten op de definitieve kaart, waarin de gemuteerde objecten bijvoorbeeld twee meter verplaatst zijn vergeleken met het verstuurde verzoek of waarin objecten geheel zijn verdwenen uit de kaart omdat ze overlappen met andere objecten.'

Afwachten

Opvallend genoeg vallen bomen niet onder de BGT. Toch zullen volgens Reurmerman de meeste boombeheerders, net zoals andere beheerders, overstappen op de nieuwe standaard: 'In veel gevallen zullen boombeheerders de voordelen inzien van de uniformiteit, zeker als andere disciplines, zoals bijvoorbeeld gras en wegen, al conform de BGT zijn ingetekend. Dan is het net zo handig om ook met andere objecten over te stappen op de BGT. Binnen het uitwisselformaat IMGeo kun je ook extra gegevens kwijt, "plus-

objecten" genaamd. Bomen vallen onder deze plusobjecten.'

Alhoewel de BGT-boodschap door alle gemeenten al is ontvangen, zijn veel gemeenten nog niet voorbereid. Men wacht af totdat voortrekkersgemeenten hun voorbereidingen getroffen hebben, om tegen die tijd gemakkelijker te kunnen overstappen door te kopiëren van hen. Reurmerman vindt dat niet vreemd: 'Er zit veel tijd in de voorbereiding naar de BGT. Gemeenten zoals bijvoorbeeld Valkenswaard lopen voorop, maar zijn ook al ruim een jaar bezig met de (re)organisatie rond databeheer.'

DataQuint houdt zich, in tegenstelling tot concurrerende bedrijven, enkel bezig met het ontwikkelen van GIS-software voor de buitenruimte. Het GeoVisia Framework wordt gebruikt door meer dan 120 gemeenten in Nederland en tevens door veel inspectie- en adviesbureaus. Sinds de oprichting in 2003 is het bedrijf gegroeid tot zo'n vijftien medewerkers en zal ook in 2013 blijven groeien.